

авторитета служби с целью решения проблем «кадрового голода» и подготовки специалистов с нужным уровнем образования в будущем, обязательно с использованием мирового опыта и опыта боевых действий на востоке страны.

Список использованных источников

1. ЗУ «Про боротьбу з тероризмом» від 20.03.2003 №638-IV, електронний ресурс: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/638-15/page2>.

2. Указ Президента України «Про Положення про Антитерористичний центр та його координаційні групи при регіональних органах Служби безпеки України», позначку "Опублікуванню не підлягає" знято Указом Президента N 963/2009 (963/2009) від 24.11.2009, електронний ресурс: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/379/99>.

3. Катещенок А.В. Взаємодія суб'єктів боротьби з тероризмом під час формування системи заходів з антитерористичного захисту об'єктів зберігання військових засобів ураження" / Катещенок А.В., Кириченко І.О., Неклонський І.М. // Честь і закон. – 2013.

Антонова М.М.

ВПЛИВ НАУКОВО-МЕТОДИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЩОДО ПРОВЕДЕННЯ СУДОВИХ ЕКСПЕРТИЗ В УКРАЇНІ

В епоху розвитку науково-технічного прогресу значно розширюються можливості використання наукових та технічних знань при розслідуванні та попередженні злочинів, а також при розслідуванні та розгляду судом кримінальних, адміністративних та цивільних справ. Найбільш поширена та ефективна форма використання таких знань є судова експертиза.

Судова експертиза це процес пізнання, який включає в себе серед загальнонаукових методів основні функції: гносеологічна, процесуальна, організаційна, етимологічна. Такий процес пізнання науки про судову експертизу є віддзеркаленням у наукових принципах, поняттях і закономірностях свого об'єкта – судово-експертної діяльності, яке визначає одну з організаційно-складових форм як науково-методичне забезпечення, що у свою чергу сприяє збільшенню обсягу експертної роботи, значній активізації наукових досліджень з метою подальшого розроблення методологічних засад для поглиблення пізнання предмету судової експертології й підготовки кадрів вищої кваліфікації та створення наукової школи однодумців.

Наука є точним описом реальних і матеріальних явищ світу. Доказовість, бездоганна логічність, точність мислення, чітка термінологія, позбавлена будь-якої двозначності. Це творчий процес у різноманітних проявах з кінцевим результатом новизни, ефективності тощо. У Словнику основних термінів судової експертизи чітко визначені поняття науково-методичної бази для проведення судових експертиз: «методика експертизи (експертного дослідження)», «методика експертизи (експертного дослідження) за конкретною справою (конкретна методика)», «методичні рекомендації», «методичний лист», «методичний посібник», «методичне керівництво»[1].

Автор звертає увагу, що Словник основних термінів судової експертизи є квінтесенцією системи науково-методичних методів і прийомів, який серед перерахованих у Словнику, застосовується при вивченні об'єктів судової експертизи для встановлення фактів, які відносяться до предмету певного роду, виду і підвиду судової експертизи й для безпосереднього проведення судової експертизи та складання відповідних експертних висновків.

Теорія пізнання (гносеологія) вивчає проблеми природи пізнавальної діяльності та її можливостей, відношення знань до реальності, визначає умови достовірності та істинності знань, аналізує форми та методи пізнання. Пізнання є складним процесом, що має певну структуру. Розвиток пізнання відбувається на двох рівнях – емпіричному (практичному) і теоретичному (науковому), що відповідає руху мислення від знання явищ до знання сутності. Основним елементом теоретичного знання є теорія як форма логічного мислення, в якій найбільш повно реалізуються знання про предмет. У такому суто гносеологічному (пізнавальному) плані розуміння мислення, пізнавальної діяльності як такої, що обумовлено практикою, є можливість позитивної відповіді на будь-які питання в судово-експертній діяльності.

Пізнавальну діяльність судової експертизи можливо впевнено визначити як функціонування інституту теорії судової експертизи, що тісно взаємодіє як з практикою, так і з теорією. Одним із завдань теорії судової експертизи – дослідити багато питань, зокрема проаналізувати вплив впровадження в експертну практику досягнень науково-технічного прогресу на функціонування інституту теорії судової експертизи, що обумовлено в багатьох випадках експертною ініціативою, яка з часом виробляється в елементи словників, методик, методичних рекомендацій, посібників тощо, що у свою чергу втілюється саме у висновок судової експертизи, надаючи перевагу тому чи іншому визначенні слова або словосполучення, як вагомим доказам обставин справи.

Оскільки теорія судової експертизи тісно пов'язана із судовою експертологією, є всі підстави при розробці її понятійного апарату використовувати визначення або методологічні підходи, розроблені судовою експертологією, як науковою дисципліною. Мова науки, включаючи і мову судового експерта, являє собою систему понять, що виражаються визначеннями і позначеннями (термінами, знаками). При цьому під поняттям, згідно з логікою, мається на увазі цілісна сукупність суджень про який-небудь об'єкт. Під визначенням поняття мається на увазі розкриття змісту шляхом вказівки на істотні ознаки об'єктів, що об'єднуються даним поняттям та визначають предмет пізнання.

У Словнику основних термінів судової експертизи судова експертологія визначається як галузь радянської юридичної науки, яка вивчає закономірності, методологію і процес формування і розвитку наукових основ судових експертиз, а також досліджує їх об'єкти. Процес вивчення здійснюється на основі спеціальних знань, що привносяться з базових (материнських) наук і трансформованих в систему наукових прийомів, методів, засобів і методик вирішення експертних завдань. Ґрунтується на

порівняльному судовому експертознавстві, вивченні наукових основ різних видів судових експертиз для встановлення властивих їм загальних принципів, структурних зв'язків і співвідношень [1].

Таке положення філософської науки як теорії пізнання, здійснення вивчення низки процесів на основі спеціальних знань та діючого законодавства стали методологічною основою для розробки та реалізації науково-методичних засад за їх класифікацією, як однієї з важливих категорій судово-експертної діяльності. Таким чином, можна цілковито стверджувати, що науково-методичне забезпечення проведення судових експертиз в Україні є основним чинником, який регулює, інформаційно забезпечує та регламентує процес вирішення конкретного експертного завдання в межах проведення судової експертизи, що створює об'єктивні засади для отримання достовірних та обґрунтованих висновків за результатами проведеного дослідження при умові дотримання чіткої регламентації застосування принципів науково-методичного забезпечення. Проблематиці наукової обґрунтованості висновку експерта приділяли увагу багато відомих учених криміналістів. Це висвітлюється в працях Р.С. Белкіна, Т.В. Авер'янової, Л.Ю. Ароцкера, А.І. Вінберга, В.Г. Гончаренка, В.П. Колмакова, В.К. Лисиченка, О.Р. Росінської, М.Я. Сегая, О.Р. Шляхова та багатьма іншими видатними фундаторами криміналістики та судової експертизи.

Судова експертиза на теперішній час зазнала значних змін. Поява нових галузей знань в судовій експертизі, обґрунтовує необхідність уніфікації термінів та визначень, створення нових методик, методичних рекомендацій та науково-технічної літератури. Разом з тим, з'являється необхідність розробки відповідних теоретичних і практичних проблем, формулюються специфічні, тільки для конкретної експертної спеціальності своєрідні завдання.

Таким чином, очевидна наукова та науково-методична перевага не тільки у проведенні судових експертиз в судово-експертних установах, які направлені на подальший розвиток та удосконалення організаційного спрямування у забезпеченні судових експертиз, а також з'являється можливість отримати спеціальні і конкретні визначення, які використовуються в законах, наказах і в нормативних актах. Важливим чинником вдосконалення науково-методичного забезпечення судово-експертної діяльності є комплексний підхід до підготовки наукових і експертних кадрів, а також оптимізації інформаційного забезпечення саме спеціалізовані науково-дослідні судово-експертні установи для ефективного використання у проведенні судових експертиз та науково-методичних узагальнень для вирішення питань перегляду й удосконалення або створення нового науково-методичного фонду.

Список використаних джерел

1. Словарь основных терминов судебных экспертиз / Засл. деятель науки РСФСР, доктор юрид. наук, проф. А.И. Винберг, доктор юрид. наук А.Р. Шляхов, доктор юрид. наук А.А. Эйсман. – М.: ВНИИСЕ, 1980. – С. 92.